

Hippolytus Wesel a Joachim Fabricius

Autoritate & permissu ... ICtorum ordinis ... Rostochiensis Academiae Hasce De Homicidio Voluntario, Casuali Et Necessario Controversias Praeside ... Dn. Hippolyto a Wesell I. U. D. Publice discutiendas proponit Joachimus Fabricius Stargard. Pom. : Habebitur disputatio in Acroasi Magna 5. Decemb. ...

Rostochii: Literis Reusnerianis, 1607

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn72831908X>

Druck Freier Zugang

RU jurist. 5. Dez. 1607

a Wesell, Hipp. /a

8
71/15
71

DEO DUCE ET
AUSPICE

*Autoritate & permissu Amplissimi & No-
bilissimi Scriptorum ordinis inclite ac floren-
tissima Rostochiensis Academia*

HASCE

DE HOMICI-
DIO VOLUNTA-
RIO, CASUALI ET NECES-
SARIO CONTROVER-
SIAS

PRAESIDE

CLARISSIMO ET CONSVL-
TISSIMO VIRO

DN. HIPPOLITO à WESELL
I. U. D.

Publicè discutiendas proponit

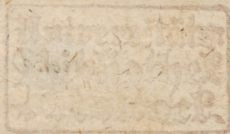
JOACHIMUS FABRICIUS
Stargard. Pom.

*Habebitur disputatio in Acroasi Magna 5. Decemb.
initio ad horam 7. matutinam facta.*

ROSTOCHII

Literis Reusnerianis, Anno 1607.

I. 9. 29. 18.

Nihil occurrere potest, quod judicantis consci-
 entiam ita tangat & arctet, quam de homicidio
 inter crimina gravissimo cognitio: si enim in de-
 fectu peccet maleficos condigna non efficiens pœ-
 na Remp. lædit & bonis nocet: sin vero in excessu,
 innocentem condemnans & graviore, quàm par est,
 pœna adficiens, semper conscientiam graviter lædit
 & vulnerat. Ideoq; operæ pretium esse duximus,
 præcipuas ejus materiæ quæstiones ad disputandum
 proponere, ut ita veritas inquiri, & inventa ad usum
 accommodari possit.

T H E S I S I.

*Omicidium describitur, quod sit hominis, cu-
 jusq; sit ætatis, cædes.*

II.

*Et vel est voluntarium, vel sine volun-
 tate admissum.*

III.

*Voluntarium homicidium dolum requirit. In dubio autem
 præsumitur dolum, nisi insultatus insultantem occiderit: tunc e-
 nim etsi moderamen in culpatae tutelæ excesserit, deq; excessu
 illo constiterit, dolum non præsumitur, sed probandus est.*

IV.

*Voluntarium homicidium hodiè pœnâ gladij & sanguinis
 vindicatur, & hæc pœnâ tenentur homicidæ, si ve nobiles sine si-
 ve ignobiles, neq; gaudere regularitèr possunt ecclesiastica im-
 munitate, etiamsi ad eam confugiant.*

A 2

S. Et

V.

Et nihil interest, ut quis pro homicida habeatur, utrum occidat, an mortis causam præbeat. Quocirca is ceu sicarius non immeritò tenetur, qui alteri mandavit, ut homicidium committeret.

VI.

An vero etiam mandans eadem teneatur pœnâ, si mandatarius alias homicidium fuisset perpetraturus? ardua est quaestio: nobis negativa placet.

VII.

Similiter intricata & admodum difficilis est disputatio: utrum mandans hominem vulnerari tantum, & protestans ne mandatarius occidat, etiam ordinariâ homicidij pœnâ sit afficiendus, si mandatarius fines mandati excedens illum interfecerit? quod licet multi affirmant, nos tamen in benigniorem contradicentium sententiam non in viti concedimus.

VIII.

Nec minus gravis & controversa est illa quaestio: Si vulnerans animum habuit occidendi, non tamen occiderit, an mortis pœna affligi debeat? negativam tenendam censemus.

IX.

In paricidio tamen conatus ad actum prodecimus, quamvis perfectus non fuerit ferro punitur.

X.

Elegans quoque est dissidium, si plures in rixa homicidium committant, num omnes ultore ferro puniendi? Quod distinctionis fœdere decidendum autumamus.

XI.

*Quia autem voluntatem siue dolum & animum occidendi hic requirimus, non inconcinnè disputatur & controversatur, si in genere reperiat, in specie tamen non adsit dolus, ut V. G. Titium inimicum suum interficere volens, non eum, sed alium
amicum*

amicum suum interfecit, an locus sit ordinaria homicidij pœ-
næ? ita sanè multi opinantur: verum magis est, ut hoc casu
negemus.

XII.

Videtur & illa ancipitis juris quaestio: si quis dederit po-
culum amatorium vel abortivum, & recipiens inde moriatur,
an ordinaria locum habeat? ita statuere & legum & commu-
nis opinionis autoritas nos cogit.

XIII.

Quin imò etsi non hominem occidat, sed partem hominis
animatum, ordinariam sibi locum vindicare putamus.

XIV.

Sed an qui liberos exponunt, ac omnium rerum inopia qua-
si perire sinunt, lege Corneliâ teneantur? sub distinctione re-
spondebimus.

XV.

Medicus quoq; & chirurgus artis suæ peritiam professus,
Judexq;, si ejus culpa quis pereat, homicidij reus videtur, pun-
niendus tamen est non corporaliter sed arbitrariè, nisi malitio-
se agrotum destituerit, aut dolus ejus arguatur.

XVI.

Citra voluntatem admissum homicidium, aut est casuale,
aut necessarium sive coactum.

XVII.

Casuale dicitur quod præter occurrentis, sive culpa inter-
venerit, sive non, intentionem fit, & pro rationis circumstan-
tiarum & culpæ vel veniam meretur, vel punitur.

XVIII.

Hoc interdum facile à patre filium, præceptore discipu-
lum, marito uxorem, domino mercenarium castigante com-
mitti potest, & ex genere instrumenti & loci per cussi quali-
tate colligitur.

XIX.

Nobilis gravisq; & huic loco conveniens est quaestio: num is, qui cum vellet caedere Sempronium, errore quodam in persona commisso exanimavit Titium, ut casualis homicida extra ordinem puniendus sit? illud vix defendi posse maximè in proditorio & deliberato homicidio putamus.

XX.

Illud indubitati juris est, quod homicidium in ludis, vel colluctationibus & torneamentis, virtutis prospiciendae & exercendae causa à Principe concessis, vel usu & consuetudine approbaris, non proditorie & nefarie commissum poenam nullam mereatur.

XXI.

Eum quoq; qui lapidem in aliquem coniciens ipsum interficit, animum occidendi in dubio non habuisse, praesumi, ideoq; non ordinaria poena sed mitiori subijciendum esse, humanius & benignius est.

XXII.

Coactum homicidium, quod quis ad sui defensionem committit, omnino est impunibile: injuriam enim & vim propulsare omni jure licitum est.

XXIII.

Aded, ut nec irregularis fiat, nec pro peccato publicam poenitentiam agere cogendus sit, qui ad sui defensionem aliquem occidit.

XXIV.

Moderamen tamen de jure gent. & civ. servari debet.

XXV.

Sed hoc moderamen, an in armorum aequilibrato consistat? controverti solet: quod negamus, eumq; qui sine armis resistere nequit, etiam adversus offendentem & arma non habentem armis uti posse & sic non tam in armis quam in ipsa propulsatione moderamen hoc consistere existimamus.

26. Id-

XXVI.

Idcirco, si quis te ense, vel hastâ, vel pugione aggreditur; qui illi inermis videris, cum nulla apparentia arma, sed tantum bombardulam in caligis occultam habes: si te in vitæ periculum conjectum animadvertis, non immeritò bombardulam proferre & arripere, aggressoremq; tuum globo trajicere potes.

XXVII.

Et moderamine inculpatæ tutela omnes æquabili vultu aspicit, & indistinctè omnibus tam plebeis quàm nobilibus conceditur, & contra omnes, cujuscunq; dignitatis; tam nobiles quàm plebejos, imò contra ipsum Imperatorem patrem, & fratrem.

XXVIII.

Sed an prior ictus expectari debeat? dubitari solet: communiter receptum est, minas etiam sufficere, & justum armorum terrorem.

XXIX.

Quid si insultatus, qui fugiendo absq; vi armata ab aggressore se defendere poruit & tamen non fugit, sed vi armata resistendo, eum interemerit, an excusari homicidium possit, quasi cum moderamine inculpatæ tutela factum sit? Et magis est, ut excusari possit,

XXX.

Nam non solum ignominiosum est, & turpe, sed etiam periculosum, fugæ se dare, suamq; salutem, instar leporis, pedibus committere, ac adversario nudum & inerme tergum relinquere.

XXXI.

Et non solum nos ipsos, sed etiam alios, sive sanguine & affinitate junctos, sive prorsus extraneos defendere licet.

XXXII.

Adeo ut si occurrentes in oppressi amici vel sanguine aut affinitate juncti vel alterius cujuslibet auxilium, aggressorem adhibito moderamine peremerint, puniendi non sint.

XXXIII.

Illud autem propter varias Dd. opiniones ambiguum & obscurum est: an quis alteri in periculo mortis constituto succurrere teneatur? quod omnino fieri debere saltem eo casu quo id commodè fieri possit, concludimus.

XXXIV.

Multò magis igitur filius patri, subditus magistratui, seruus domino; & e contra pater filio, magistratus subdito, dominus seruo succurrere tenetur.

XXXV.

Nec tantum vitam naturalem quis defendere potest, sed etiam vitam civilem, bonam nempe famam: ut enim naturaliter non vivimus sine sanguine; ita civiliter sine bona fama vivere non credimur. Unde bonam famam non minus quàm vitam defendere licitum est.

XXXVI.

Hæc autem fama & existimatio nostra, si verbis injuriosis violatur, an per vim defendi possit, adeò, ut convitiis lacestrus ob honoris sui defensionem alium occidere queat? acriter interpp. inter se digladiantur: Negantium patrocinium suscipimus.

XXXVII.

Honesta tamen virgo vel matrona pro defensione attentata pudicitia violentum stupratorem licitè occidit: siquidem virginitas semel amissa à nemine, adeòq; nec à magistratu restaurari possit.

XXXVIII.

Sed utrum provocatus, si in ædibus aliove loco tuto commoretur, ad duellum vel certamen provocanti honoris sui defendendi causa comparere debeat? utiliter quaeritur: & non posse eum, nec debere id facere, juris suadet autoritas.

Nihil

XXXIX.

Nihilominus vero si injuriatus ad violentam defensionem progreditur, & fortè injuriantem in ardenti pugna interficit: non idcirco homicidij ordinariâ pœnâ, sed extra ordinem mitius puniendus erit.

XL.

Imò de consuetudine Nobilis à Nobili vel ab alio honorato injuriatus & provocatus comparare tenetur, & si compareat provocantemq; occidat, veniâ dignus videtur omninò.

XLI.

Quod si Mediator se inter defensorem & aggressorem interponat, & defensoris gladium vel manum arripiat, atq; teneat ne se contra aggressorem tueri queat, si à defensore percutiatur vel occidatur, defensorem de percussione & occisione non teneri, æquius est.

XLII.

Et cum res sint quasi secundus hominis sanguis, & media ad vitam degendam necessaria, non inconcinne hic quaeritur: an ut pro tuitione corporis & famæ, ita pro honorum & rerum nostrarum defensione & conservatione invadentem occidere possimus? ita communiter Dd. tradunt & legunt, scilicet quando rem nostram aliter retinere non possumus.

XLIII.

Conscientiæ tamen tutius esse quidam putant, rem nostram potius dimittere, quàm eam retinendo hominem interficere. Quod nos cujusq; conscientiæ dijudicandum & liberum committimus.

XLIV.

Parricidium, quod inter parentes & liberos committitur, licet in collateralis linea etiam locum habeat, ut videre est præcipue ex l. i. ff. ad l. pomp. de paracidio: Pœnam tamen institutam, ut parricida virgis sanguineis verberatus culeo insuatur, & cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & simia, & in viciniam
mare

mare vel amniem projiciatur; extra lineam rectam non esse extendendam, autumamus.

XLV.

An a. hac lege & pœnâ teneatur pater? in dubium vocatur, Affirm.

XLVI.

Licet autem in linea recta hæc pœna tantum locum habeat, non si collateralis, multò minus si extraneus occidat: tamen si collateralis vel etiam omninò extraneus mandavit tantum delictum committere, æq̃ eum hæc parricidij pœnâ tenori arbitramur.

XLVII.

Et generaliter pœnâ parricidij ob criminis atrocitatem non tantum illi plectuntur, qui illud admiserunt, sed etiam qui ejusdem conscij & participes fuerunt, quamvis extranei fuerint.

XLVIII.

Id autem dissensionis plenum est, an mandans teneatur hæc pœnâ, si nesciat eum, cui mandavit, occisi vel occidendi esse filium? Negantibus calculum adijcimus.

XLIX.

Filium quoq̃, qui, ut patrem vel matrem exstingueret & necaret, venenum emit & dedit, etiamsi mors postea infecuta non fuerit, legis Pomp. animadversionem non effugere, opinamur.

L.

Hinc apparet medicum pharmacopolam, chirurgum, vel quemcumq̃ alium liberis aut parentibus scienter & dolose, ad ejusmodi scelus committendum, venenum vel pecuniam, quâ venenum comparant, vel latrones constituant, suppeditantem, eodem cum ipsis parricidis supplicio esse affligendum.

LI.

Nulla autem supplicij genere, sed præmio & honore dignum eum

eum esse asserimus, qui patrem vel filium ad opprimendam & delendam, si ve prodendam patriam venientem è medio sustulerit.

LII.

Et illum quoq; nullo modo puniendum esse constat, qui hostes, transfugas in legitimo bello, facinorosos ac maleficos jussu magistratus, vel imperij bannitos occiderit.

LIII.

Gravissima autem hinc pullulat disputatio: utrum filius patrem bannitum vel proscripsum impune interficere queat? nos in clementiora negantium castra transeundum putamus.

LIV.

Et tandem parricidij crimini vindicando nullam temporis praescriptionem obstare, concludendo asseveramus.

Coronides & parerga.

INquisitio de homicidio vel alio crimine licet prohibita sit, & fieri non debeat, non praecedentibus indicijs vel fama: si tamen Iudex de facto, parte non opponente, procedat, processum valere, verius putamus.

II.

Confessum homicidium, si non constet de corpore occiso, puniendum non esse, rectius & æquius arbitramur.

Imo

III.

Imò etsi constet de corpore delicti, & reus fateatur se occidisse defendendo tamen, aliis probationibus non existentibus, quod ordinariâ legis Cornel. pœnâ non sit adficiendus, asseverare non dubitamus.

IV.

Interdictum recuperandæ cum petitorio iudicio cumulari posse, à jure non est dissonum.

V.

Privilegium dotis in prælatione creditorum magis attendi, quam antiquitatem expressæ hypothecæ, juris licet ambigui, verioris tamen esse censemus.

VI.

Ius luendi pignoris præscriptione 30. annorum non amitti in Camera Imperiali etiam approbatum dicitur.

eum esse asserimus, qui patrem vel filium delendam, sive prodendam patriam venierit.

LII.

Et illum quoq; nullo modo puniendum est, si transugas in legitimo bello, facinorosos magistratus, vel imperij bannitos occiderit.

LIII.

Gravissima autem hinc pullulat dispartem bannitum vel proscriptum impunè nos in clementiora negantium castra transeunt.

LIV.

Et tandem parricidij crimini vindicandæ proscriptionem obstare, concludendo asseverat.

Coronides & pa

Inquisitio de homicidio vel alio prohibita sit, & fieri non debeat, dentibus indicij vel fama: si tamen cto, parte non opponente, proceda valere, verius putamus.

II.

Confessum homicidium, si no corpore occiso, puniendum non esse quòs arbitramur.

